

การวิเคราะห์ SWOT งานแสงสีเสียงปราสาทสติก๊กอกรมเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว SWOT analysis of light and sound work at Sdok Kok Thom Castle for tourism in Sa Kaeo Province

บทคัดย่อ

จากหลักฐานที่ปรากฏในข้อความจากศิลาจารึกสติก๊กอกรม ในปีศักราช พ.ศ. 1480 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของรัชกาลพระเจ้าชัยวรมันที่ 4 กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานปราสาทสติก๊กอกรมครั้งแรก ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 52 วันที่ 8 มีนาคม 2478 ต่อมาได้กำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนพิเศษ 81 ง วันที่ 15 กันยายน 2540 รวมพื้นที่โบราณสถาน 641 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่ที่หมู่บ้านหนองหญ้าแก้ว ตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและอนุรักษ์สถานที่ประวัติศาสตร์นี้ ทางอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว จึงได้จัดงานแสง สี เสียง เป็นงานประจำปีของอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้วมาโดยตลอด ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือน มีนาคม ของทุกปี เพื่อรักษาและอนุรักษ์งานประเพณีนี้ รวมถึงเป็นการเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นให้กับรุ่นหลังๆ ได้รับรู้ และเป็นการบูรณะสถานที่ให้มีสภาพที่สมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา พร้อมสำหรับการรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาชม แต่ในการจัดงานแสง สี เสียง จำเป็นต้องวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการที่จะกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระแก้ว เพื่อจะได้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่จะส่งเสริมจัดการท่องเที่ยวเมืองรอง ของรัฐบาลในวาระต่อไป

คำสำคัญ:งานแสงสีเสียง,ปราสาท,สติก๊กอกรม

Abstract

Until now, Prasat Sdok Kok Thom has been the venue for the Khok Sung district's annual light-up festival. Sa Kaeo Province all along Therefore, it is necessary to preserve and develop this tradition for the public to know and research its history. Including integration to be in perfect condition. We also need to analyze weaknesses, strengths, opportunities, and obstacles (SWOT) in order to formulate strategies for promoting tourism in Sa Kaeo Province.

Keywords: light and sound work,castle,sdokKokthom

บทนำ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว
- 2) เพื่อถ่ายทอดประวัติความเป็นมาของปราสาทสด๊กก๊อกธม

2. ขอบเขตของเรื่องที่น่าสนใจ

ปราสาทสด๊กก๊อกธม ตั้งอยู่ที่บ้านหนองหญ้าแก้ว ตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว นับว่าเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์เชื่อมต่อกับโบราณคดี บอกเรื่องราวกษัตริย์ขอมและปรัชญาการก่อสร้างในยุคก่อน โดยเป็นหนึ่งในปราสาทที่ได้รับการบูรณะในรูปแบบ “อนัสติโลซิส” (Anastylosis) ซึ่งเป็นมาตรฐานโลกของการซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างอารยธรรมเก่าแก่

กรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนปราสาทสด๊กก๊อกธมเป็นโบราณสถานของชาติมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2478 ต่อมาในปี พ.ศ. 2560 จึงได้ประกาศให้ปราสาทสด๊กก๊อกธมเป็นอุทยานประวัติศาสตร์แห่งใหม่ แห่งที่ 11 ของประเทศไทย

ดังนั้นทางคณะผู้จัดทำจึงได้เลือกศึกษาเกี่ยวกับปราสาทสด๊กก๊อกธม เพื่อสืบสานประเพณีการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จากปราสาทสด๊กก๊อกธม เป็นปราสาทที่มีองค์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และยังเป็นปราสาทที่มีความใหญ่ที่สุดในจังหวัดสระแก้ว แต่เยาวชนรุ่นหลังและผู้คนหรือชาวบ้านบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมา และภาพรวมของปราสาท จึงทำให้ขาดการนำเสนอข้อมูล ประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยว ต่อสาธารณชนภายนอก (ปราสาทสด๊กก๊อกธม – อารยธรรมขอมสุดยิ่งใหญ่ในสระแก้ว, พ.ศ.2565)

3. คำจำกัดความ

สด๊ก หรือ “สด๊ก” แปลว่า รกทึบ

“ก๊อก” แปลว่า ตันกก

“ธม” แปลว่า ใหญ่

SWOT (สวอต) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ หรือ การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้รู้ถึง จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และ โอกาส เพื่อช่วยในการเปรียบเทียบในการแข่งขัน

โซ่อุปทาน หมายถึง การใช้ระบบของหน่วยงาน คน เทคโนโลยี กิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร และทรัพยากรมาประยุกต์เข้าด้วยกัน

เนื้อหา

การจัดงานแสงสีเสียง ณ อุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว เป็นเทศกาลตามรอยอารยธรรมโบราณสถาน “สด๊กก๊อกธม” เป็น 1 ใน 6 เทศกาลประเพณีที่กระทรวงวัฒนธรรมประกาศยกระดับสู่ระดับชาติและนานาชาติเพื่อผลักดัน “Soft Power” ความเป็นไทยเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างรายได้และภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทย ตามนโยบายสร้างรายได้แก่ประชาชนและชุมชนกระตุ้นเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ จึงได้ศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากสื่อสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์ “SWOT” เพื่อหากลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวงานประเพณีแสงสีเสียงปราสาทสด๊กก๊อกธมของจังหวัดสระแก้ว

ประวัติ

ปราสาทสด๊กก๊อกธม เดิมเรียกว่า “ปราสาทเมืองพรวัว” ต่อมาเรียกว่า “ปราสาทสด๊กก๊อกธม” และ “ปราสาทสด๊กก๊อกธม” คำว่า “สด๊กก๊อกธม” เป็นภาษาเขมร คำว่า “สด๊ก” มาจากคำว่า “สด๊ก” แปลว่า รก ทึบ คำว่า “ก๊อก” แปลว่า ตันกก และคำว่า “ธม” แปลว่า ใหญ่ ดังนั้น “สด๊กก๊อกธม” จึงแปลว่า รกไปด้วยตันกกขนาดใหญ่ ปราสาทสด๊กก๊อกธม ธม จึงหมายถึงปราสาทที่มีตันกกขึ้นรกทึบบริเวณหนองน้ำใหญ่ ปราสาทแห่งนี้ก่อสร้างด้วยหินและศิลาแลง แบบสถาปัตยกรรมเขมร ประกอบด้วยอาคารสำคัญ ได้แก่ ปราสาทประธานบรรณาลัย 2 หลัง ล้อมรอบด้วยสระเปียงคต กำแพงแก้ว และสระน้ำ รวมถึงบาราย หรือแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่ บริเวณด้านนอกไม่ไกลจากพื้นที่ปราสาท ผังปราสาทแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องจักรวาลของศาสนาฮินดู โดยมีเขาพระสุเมรุอยู่กึ่งกลาง

ล้อมรอบด้วยเสาเป็นปริณิชนูปถัมภ์ก่อเป็นเขตศักดิ์สิทธิ์สูงสุด ก้อนหินต่างๆในปราสาทมีการแกะสลักลวดลายงดงามบนเนื้อหินเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ ฮินดู และลวดลายพันธุ์พฤกษา ใกล้เคียงกับศิลปกรรมเขมรแบบคลังผสมกับบาปวน ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15 – 16 ก่อด้วยหินและศิลาแลง หันไปทางทิศตะวันออก ปราสาทประธาน ตามจารึกกล่าวว่าประดิษฐาน “แท่นศิวิลิ่งค์” และ “ฐานโยนิ” สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 เพื่อใช้ประดิษฐานรูปเคารพและใช้ประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อถือในลัทธิศาสนาฮินดู (กรมศิลปากร, พ.ศ.2566) องค์ประกอบ/ภูมิลักษณะปราสาทศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม ปราสาทศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเขมรประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ ปราสาทประธาน บรรณาลัย 2 หลัง ล้อมรอบด้วยระเบียงคดและกำแพงแก้ว อาคารทั้งหมดก่อสร้างด้วยหินทรายและศิลาแลง ซึ่งตกแต่งพื้นผิวในพื้นที่สำคัญด้วยการแกะสลักลวดลายลงบนเนื้อหินเป็นภาพเล่าเรื่องราวในศาสนาพราหมณ์ ฮินดูและลายพันธุ์พฤกษาเทียบเคียงได้กับศิลปกรรมในวัฒนธรรมเขมรโบราณ แบบคลังผสมกับบาปวน กำหนดอายุได้ในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 16 สร้างขึ้นเนื่องในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย ศิลปะขอมแบบคลัง – บาปวน (กรมศิลปากร, พ.ศ. 2566)

ภูมิประเทศ/ที่ตั้ง ในปัจจุบันพื้นที่จังหวัดสระแก้วตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นพื้นที่ที่มีร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเกี่ยวกับยุคสมัยอาณาจักรเขมรเรืองอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตัวอย่างประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ปรากฏได้พบเห็นในปัจจุบัน ได้แก่ “ปราสาทศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม ปราสาทบ้านน้อยห้วยพะโย ปราสาทเขาน้อยสีชมพู ปราสาทตาโอบปราสาทพุนผล ปราสาททัพเทียม ฯลฯ” (กำพล จำปาพันธ์, พ.ศ.2559)

ศิลาจารึก The important inscription จารึกศักดิ์สิทธิ์หลักที่ 2 เป็นหลักฐานสำคัญของวงการประวัติศาสตร์โบราณคดี เมื่อแรกค้นพบ นักสำรวจชาวต่างชาติเคยพยายามเคลื่อนย้ายจารึกหลักนี้ออกจากพื้นที่ด้วยการใช้ช้างลาก แต่ไม่สำเร็จ จนกระทั่งทางราชการไทยเข้าดำเนินการ จึงสามารถเคลื่อนย้ายออกมาได้เมื่อ พ.ศ.2463 ลักษณะของจารึกหลักนี้เป็นหินชนวนสีเทา ขนาดกว้าง 42 ซม. หนา 52 ซม. สูง 191 ซม. สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.1595 เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอุทัยทิติยวรมันที่2ในโอกาสที่ทรงสร้างเทวาลัย(ปราสาทศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม)สำเร็จ มีข้อความจารึกอยู่ทั้ง 4 ด้าน เป็นอักษรขอมโบราณ ภาษาสันสกฤตและเขมร

- ด้านที่ 1 จารึกภาษาสันสกฤต 60 บรรทัด
- ด้านที่ 2 จารึกภาษาสันสกฤต 77 บรรทัด
- ด้านที่ 3 จารึกภาษาสันสกฤต 55 บรรทัด และภาษาเขมร 29 บรรทัด
- ด้านที่ 4 จารึกภาษาสันสกฤต 4 บรรทัด และภาษาเขมร 117 บรรทัด

ด้านที่ 1 เริ่มต้นด้วยการกล่าวนมัสการพระศิวะ พระพรหม พระนารายณ์ ตามด้วยการกล่าวสรรเสริญพระเจ้าอุทัยทิติยวรมันที่ 2 ว่ารูปงามเหมือนกามเทพ มีปัญญาดุจพระพรหม และทรงปกครองแผ่นดินด้วยความยุติธรรม จากนั้นก็กล่าวถึงพราหมณ์ศิวไกวลย์ว่าเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นมุณี ผู้ประกอบพิธีกรรมตามประเพณี หลังจากที่ได้เรียนรู้เรื่องเวทมนตร์จากพราหมณ์หิรัณยทามะแล้ว ตอนท้ายของจารึกด้านนี้ได้กล่าวสรรเสริญ ขยันทรวรมัน ผู้เป็นพระอาจารย์ของพระเจ้าอุทัยทิติยวรมันที่ 2 ผู้มีบรรพบุรุษต้นตระกูลคือ “พราหมณ์ศิวไกวลย์” ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมตามประเพณี

ด้านที่ 2 เป็นการลำดับความสัมพันธ์ และผลงานของผู้ที่อยู่ในสายตระกูล ที่มีหน้าที่ประกอบพิธีกรรมในราชสำนักกัมพูชา เริ่มตั้งแต่พราหมณ์ศิวไกวลย์เรื่อยมาจนถึง ขยันทรวรมัน หรือ สหาคีระ

ด้านที่ 3 กล่าวสรรเสริญพระเจ้าอุทัยทิติยวรมันที่ 2 แจกจ่ายการสิ่งของจำนวนมาก ที่พระองค์ทรงถวายแด่เทวสถาน ณ เมืองภัทรนิเกตนะ จากนั้นก็กล่าวถึงการบริจาคที่ดินของพระราชครูขยันทรวรมัน ตามด้วยการลำดับสายสกุล และผลงานของผู้ประกอบพิธีกรรมในราชสำนัก ของแต่ละรัชกาล

ด้านที่ 4 เป็นการลำดับสายสกุล และผลงานของผู้ประกอบพิธีกรรมในราชสำนัก ของแต่ละรัชกาลต่อจากจารึกด้านที่ 3

ประเพณี/วัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประกาศยกระดับ แสง สี เสียง “ศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม” เป็น 1 ใน 16 เทศกาลประเพณีสู่ระดับชาติและนานาชาติ สร้างรายได้ กระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่สำหรับ “ปราสาทศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม” ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นปราสาทหินที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก โดยคำว่า “ศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรม” เป็นภาษาเขมร มีความหมายว่า “กกกอใหญ่” หรือ “บึงต้นกกใหญ่” และในอดีตชาวบ้านเคยเรียกปราสาทแห่งนี้ว่า “ปราสาท เมืองพรวัว” โดยมีเรื่องเล่าว่ามีคนหลงทางเข้าไปในดงแล้วเห็นว่ามีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่โดยรอบตัวปราสาท ปราสาทหินศักดิ์สิทธิ์ก่อกรรมเป็นปราสาทหินในวัฒนธรรมขอมซึ่งเป็นศาสนสถานเกี่ยวเนื่องกับศาสนาฮินดูแบบไศว

นิยามที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก สร้างขึ้นตามลักษณะศิลปะแบบคลังต่อบาปวนในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15-16 มีการสำรวจพบศิลปากรสองหลักซึ่งตั้งชื่อว่าจารึกสตักกือกอมที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ราชวงศ์เขมรเป็นอย่างมาก

ความเป็นมาของงานแสงสีเสียงปราสาทสตักกือกอม

เป็นงานจัดแสงสีเสียง วันที่ 19,20,21,22 เดือน มีนาคม ของทุกปี ในงานจะมีการแสดงวัฒนธรรมขอมโบราณ และการแต่งกายตามรูปแบบศิลปะ จัดพื้นที่ค้าขายสินค้าพื้นเมือง มีพระอาทิตย์ลอดซุ้มประตู มีการแสดงการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ มีแสง สี เสียงที่ยิ่งใหญ่อลังการ (ทิวา วงศ์ษา, ให้สัมภาษณ์, 30 ส.ค.2566:)

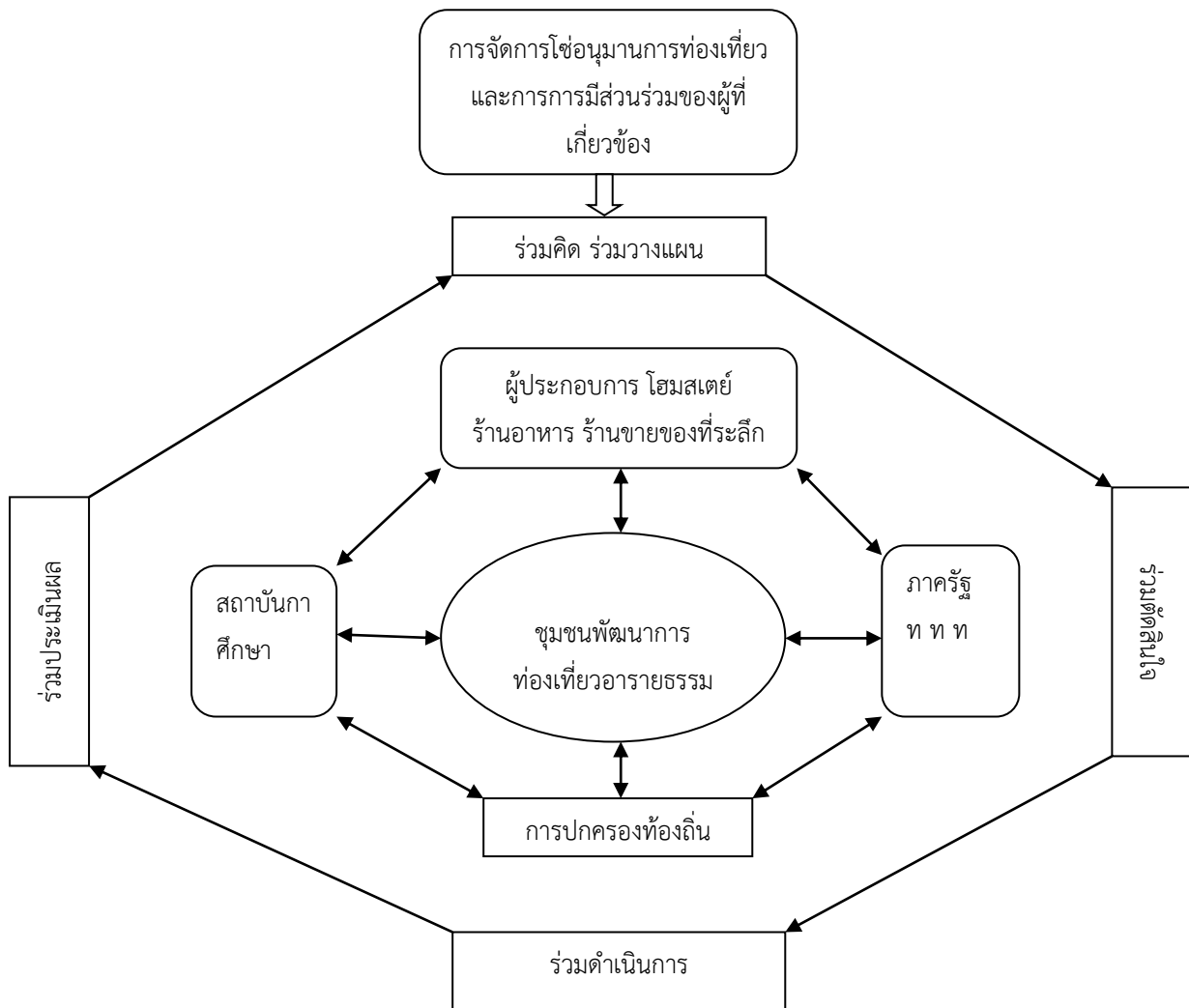
วิเคราะห์การจัดงานแสงสีเสียงที่ผ่านมา จากการศึกษาและสืบค้นการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อการแสดงงานแสงสี เสียง ปราสาทสตักกือกอม จังหวัดสระแก้ว ประจำปี 2560 นี้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหลักการทำงานที่ช่วยผลักดันส่วนที่เป็นข้อมูลและภูมิปัญญาสู่การปฏิบัติให้เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการวิจัยพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมกับการออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งนี้พบว่า ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ที่ร่วมงานการออกแบบไว้กับการบริหารและจัดการการนำทุนทางวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานครั้งนี้ สร้างผลให้การทำงานที่เกิดขึ้นมิใช่เพียงความสำเร็จในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือความเข้าใจกับคนในสังคมนั้น ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสำคัญของวิถีกระบวนการทำงานของศิลปะกับชุมชน ด้วย ปัจจัยของทุนทางวัฒนธรรมธรรมดังกล่าวเป็นเสมือนส่วนผสมที่สำคัญในการทำให้งานออกแบบทางศิลปกรรม มีความหมายและเกิดเป้าประสงค์ในกรอบการคิดสร้างสรรค์งานให้มีมิติและคุณค่ามากขึ้นด้วย เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดให้เกิดวิธีการนำงานศิลปะไปเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานแสงสีเสียง แอนด์ เดอะมิวสิกคัล “บาราย สายธารแห่งชีวิต” ที่จัดขึ้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นประเพณีท่องเที่ยวปราสาทเมืองต่ำ ตามรอยอารยธรรมขอมเพื่อสืบสารประเพณีท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยว จากการจัดงานพบว่าสิ่งที่พิกที่เป้นไฮมสเตย์ที่ได้มาตรฐานของไทย มีการค้าขายสินค้าโอท็อปมากขึ้น สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ ยังเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของจังหวัดด้านการท่องเที่ยว ที่ต้องการให้บุรีรัมย์เป็นเมืองกีฬา และ วัฒนธรรม ที่สามารถเที่ยวได้ 365 วันและเป็นที่รู้จักทั่วโลก

การวิเคราะห์ SWOT งานแสงสีเสียงปราสาทสตักกือกอม อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมงานแสดงแสงสีเสียงปราสาทสตักกือกอม การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และจากการสืบค้น เว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ของจังหวัดสระแก้ว เว็บไซต์ของอุทยานประวัติศาสตร์สตักกือกอม เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ข่าวสารเกี่ยวกับงานแสดงแสงสีเสียงปราสาทสตักกือกอม และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องพบว่า

1. Strengths (จุดแข็ง) เป็นต้นกำเนิดทางวัฒนธรรมและแพร่กระจายไปอย่างกว้างขวาง เป็นสถานที่สำคัญติดกับประเทศกัมพูชา และยังมีปราสาทหินที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดสระแก้ว ที่มีศิลปวัฒนธรรมโบราณ มีร่องรอยของอาณาจักรขอม มีภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ อาหารพื้นบ้านที่หลายคนนิยม เป็นทางผ่านระหว่างจากภาคตะวันออกสู่ภาคอีสาน
2. Weaknesses (จุดอ่อน) ตัวปราสาทค่อนข้างพังทลายอันเกิดจากทำสงครามและการอพยพของชาวกัมพูชา และยังมีขาดความโดดเด่นอันเป็นสากล
3. Opportunities (โอกาส) การที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง ปราสาทสตักกือกอมจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่จะผลักดันและส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสระแก้ว
4. Threats (อุปสรรค) งบประมาณที่มีน้อยทำให้ไม่สามารถผลักดันได้มาก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ งานแสดงแสงสีเสียงปราสาทสตักกือกอม มีศักยภาพ ที่จะพัฒนา เป็นงานระดับนานาชาติดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเที่ยวชมกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่นพัฒนารูปแบบการแสดงแสงสีเสียงให้มีความทันสมัยน่าสนใจขยายระยะเวลาการจัดงานประชาสัมพันธ์ งานแสดง ให้กว้างขวางพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เพียงพอดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เช่น นักท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรม นักท่องเที่ยวครอบครัว เพิ่มเติมการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อรัญ วาณิชกร. (พ.ศ.2564))

กลยุทธ์ที่เหมาะสมให้กับโซ่อุปทานการท่องเที่ยวทั้งระบบ การอภิปรายผลกลยุทธ์ที่เหมาะสมให้กับโซ่อุปทานการท่องเที่ยวทั้งระบบ มีข้อค้นพบดังนี้ ที่มา(ศิริพร เลิศยิ่งยศ ,พ.ศ.2563:)

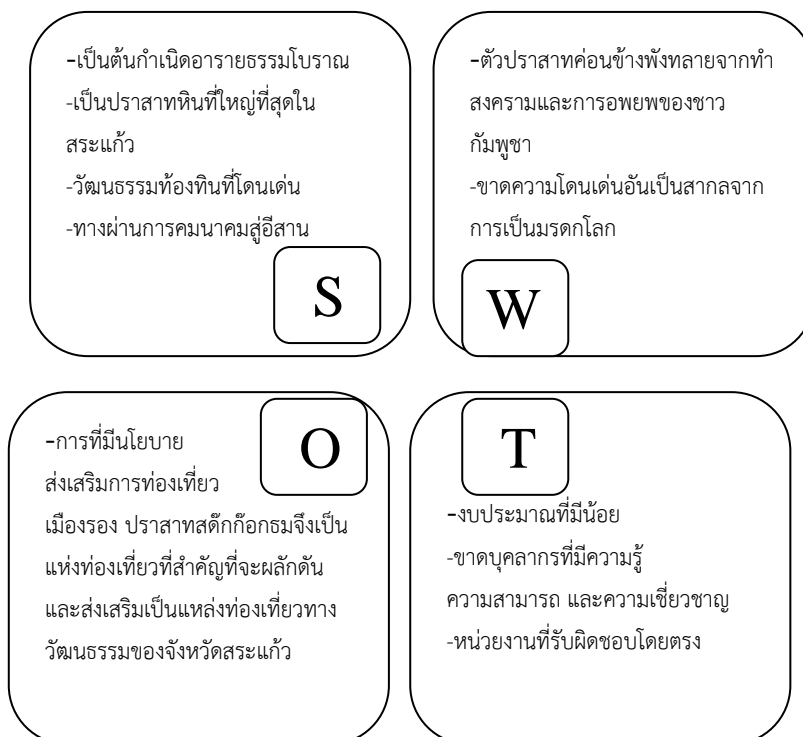
1. การพัฒนาคุณภาพบุคลากรในระบบโซ่อุปทานโดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ
2. การบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจน เช่นกฎหมายการควบคุมนักท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้ามาโดยขยายเวลาให้มากขึ้น และลดภาษีการเข้าเมือง
3. การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วย Creative และ Innovation สร้างความได้เปรียบในวัตถุดิบที่มีในชุมชน และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆที่มีคุณค่าให้สาธารณชนได้รู้จัก ตลอดจนการสร้างแตกต่างให้ได้จดจำ
4. กลยุทธ์การสร้างพันธมิตรในระบบโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการสร้าง และขับเคลื่อนนโยบายที่ตอบสนองกับภาครัฐที่สนับสนุนมาอย่างเป็นรูปธรรม เห็นจริง ไปลงใส่ และตรวจสอบได้

5. ภาครัฐเป็นผู้นำการบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องในทางปฏิบัติ สิ่งที่จะเป็นฐานหลักสำคัญในการเชื่อมโยงทุกอย่างให้สามารถเดินหน้าไปได้คือรัฐบาล ภายในท้องถิ่น และชุมชนพร้อมที่จะสนับสนุน ที่จะพัฒนาและจัดการบริหารเพื่อประโยชน์ที่เป็นสูงสุดต่อประชาชน

6. การพัฒนาระบบ Big Data มาใช้ให้เกิดประโยชน์ คือการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะมาพัฒนาให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น และการวัดผลประมาณผล หากยุทธวิธีใหม่เพิ่มในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Djordje Nikolića, 2015); (Emma P. Y. Wong, 2010); (สำนักแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย, 2555); (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2557); (ศศิธร และ เกศชุตตา, 2558); (วัลลภา ศรีทองพิมพ์ และ คณะ, พ.ศ 2560)

บทสรุป

การวิเคราะห์ SWOT งานแสงสีเสียงปราสาทสติก๊กอ้อม อำเภอกอสูง จังหวัดสระแก้ว ปราสาทสติก๊กอ้อมมีความโดดเด่นที่ทราบกันดีแล้วว่ามีสวยงาม และยังยังเหมือนกับปราสาทนครวัดนครธมของกัมพูชา ควรต้องมีการบูรณาการให้มีสภาพที่สมบูรณ์ที่ใกล้เคียงของเดิมที่สุดเพื่อรองรับนโยบายและงบประมาณที่จะเข้ามาของภาครัฐ ช่วยเผยแพร่ให้รับรู้ให้มากขึ้น และยังต้องมีการพัฒนาด้านเทคนิคและการออกแบบระบบแสง สี เสียงให้มีความอลังการ ตื่นตาตื่นใจเหมาะสมกับงาน สร้างความโดดเด่นที่เป็นสากลเพื่อสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวที่อยู่มากใกล้ไกล และสร้างประสบการณ์ใหม่ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกมาเที่ยวที่งานแสง สี เสียงปราสาทสติก๊กอ้อม

การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ ต้องพัฒนาปราสาทสติก๊กอ้อมให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้สมบูรณ์พัฒนาถนนหนทางให้สะดวก พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ พัฒนาแหล่งน้ำ ไฟฟ้า สื่อสารประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ออกงานมหรสพการท่องเที่ยว จัดกิจกรรม

ส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาสินค้าของที่ระลึก พัฒนาร้านอาหาร ที่พัก สถานบันเทิง พัฒนาทักษะการบริการ พัฒนาความรู้ด้านการท่องเที่ยว ให้แก่บุคลากรในท้องถิ่น

จากกลยุทธ์ที่ได้วิเคราะห์มาดังกล่าวจะทำให้การท่องเที่ยวไทยมีคุณภาพสูงขึ้น นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่ดี รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวแนวทางเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ยังมีแนวทางอื่น ๆ อีกมากมายที่ควรพิจารณา การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

การศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาและการถ่ายทอดสู่สาธารณะชนของปราสาทสติกก๊อกรม เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโบราณสถานแห่งนี้มากขึ้น ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงโบราณคดี และกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของโบราณสถานโบราณสถาน เป็นสิ่งก่อสร้างหรือซากปรักหักพังที่ปรากฏหลักฐานทางโบราณคดี แสดงถึงวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในอดีต โบราณสถานมีคุณค่าหลายประการ ดังนี้ 1. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ บอกเล่าเรื่องราวในอดีต ช่วยให้เข้าใจถึงพัฒนาการของสังคม โบราณสถานบางแห่งเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่หาไม่ได้จากแหล่งอื่น 2. คุณค่าทางวัฒนธรรม โบราณสถานเป็นตัวแทนของวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในอดีต โบราณสถานช่วยให้เข้าใจถึงรากเหง้าของวัฒนธรรม และความเป็นมาของสังคม 3. คุณค่าทางการศึกษา โบราณสถานเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรม โบราณสถานช่วยให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้เกี่ยวกับอดีต และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติ 4. คุณค่าทางการท่องเที่ยว โบราณสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก โบราณสถานช่วยสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น และส่งเสริมเศรษฐกิจ 5. คุณค่าทางจิตใจ โบราณสถานเป็นตัวแทนของอดีต เชื่อมโยงคนรุ่นปัจจุบันกับบรรพบุรุษ โบราณสถานสร้างความรู้สึภาคภูมิใจในชาติ และความศรัทธาในวัฒนธรรม การอนุรักษ์โบราณสถานเป็นหน้าที่ของทุกคน เราควรช่วยกันดูแลรักษาโบราณสถาน เพื่อให้โบราณสถานเหล่านี้คงอยู่ต่อไป และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการต่อยอดงานวิจัยสู่ผลงานทางวัฒนธรรม พัฒนาผลงานการออกแบบอ่านจากงานวิจัย จัดแสดงผลงาน เผยแพร่สู่สาธารณะ ส่งเสริมให้ผลงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ควรมีการต่อยอดงานวิจัยสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาโมเดลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากงานวิจัย ทดลองใช้โมเดลในกรณีศึกษา ประเมินผลและปรับปรุงโมเดลขยายผลสู่กรณีศึกษาอื่นๆ
3. ควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุทัศน์ แผ่นพับ โปสเตอร์เผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ กิจกรรม ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ดึงดูดความสนใจกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว
4. ควรมีการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวจัดฝึกอบรม พัฒนาทักษะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนามาตรฐานการบริการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร ปราสาทสติกก๊อกรม. (2566). เข้าถึงได้จาก <https://finearts.go.th/main/view/202> (สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2566).
- กำพล จำปาพันธ์. (2559). ร่องรอยอารยธรรมเขมรโบราณและสยามอยุธยาในเขตจังหวัดสระแก้ว.
- วารสารวิชาการ การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. ปีที่ 12(2), 33.
- ทิวา วงศ์ษา, ผู้ให้สัมภาษณ์, (30 สิงหาคม 2566).
- ปราสาทสติกก๊อกรม - อารยธรรมขอมสุดยิ่งใหญ่ในสระแก้ว. (2566). เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/travel/detail/9650000020609> (สืบค้นเมื่อ 2566, 4 กันยายน)
- วัลลภา ศรีทองพิมพ์และคณะ. (2560). แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ในระบบโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ผ่านกระบวนการลำดับขั้นเชิงวิเคราะห์ (SWOT-AHP)
- วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 12(3).

ศิริพร เลิศยิ่งยศ. (2563). การจัดการโซ่อุปทานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเขตการพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
วารสาร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 40(4)เดือนตุลาคม-ธันวาคม
อรัญ วานิชกร. (2564). ปฏิบัติการสร้างสรรคด้านกรอบแนวคิดทางนวัตกรรมการออกแบบ ศิลปกรรมสาร ปีที่ 14(1).